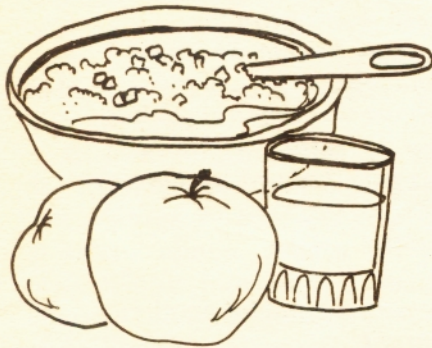

Silvatera

Laske Lapsukesed
minu juurde tulla!

Nr. 18 ● 1992

Sa istud ja põrnitsed aldrikut enda ees. Selles on ühepajatoit — kartul, kapsalõigud, porgandikuubikud ja kaalikatükid tunduvad lausa lõbusatena.

Ent sina põrnitsed. Ma tean — sulle eriti ei maitse keedetud-hautatud aedvili. Mäletan, kuidas mõned aastad tagasi küsisid oma nukulasteltki: „Kas tahate söögiks midagi head või TERVISLIKKU?”

Ma ei hakka sind veenma, et tegelikult on see hea. Igaühel on õigus oma lemmiktoidule ja ka sellele, et mõni roog kuigi meelepärane pole. Aga arutame pisut seda asja.

Kui ehitad klotsidest lossi, alustad ikka suurematest ja alles tippu paned torni. On ju? Ja auto

meisterdamiseks vajad hoopis teistsuguseid konstruktorijuppe kui tooli või laua tegemiseks. Nii on ka sinuga.

„Kuidas?” ei saa sa aru.

Ka sina kasvad. Ka sinu „ehitamiseks” vajab su keha erinevaid „klotse” — valku ja rasva, pisut vitamiini ja veidi suhkrut, natuke rauda ja isegi terakest kulda.

„Ka kulda?”

Jah, ka seda. Ja veel palju muud. Kõiki neid vajalikke aineid ei ole meesaias, mannapudrus või kartulites. Nii ei saagi alati mõelda, mis kõige enam maitseb, vaid ka sellele, mis tervislik ja vajalik on. Seepärast tulebki süüa ka porgandit, kapsast ja kaalikat.

Sa jääd mõtlikuks. Tõepoolest — keegi ei alusta ehitust tornist, vaid ikka vundamendist. Kui halb oleks Taevasel Isal sind terveks ja tugevaks kasvatada, kui puudub ÕIGE materjal.

„Aga sina, ema, sina ju ei kasva?”

Õige küll. Kuid mina kulun. Need kulunud osakesed tuleb uute vastu välja vahetada või ära remontida. Ka selleks on vaja neid samu aineid, mida ehitamiseks.

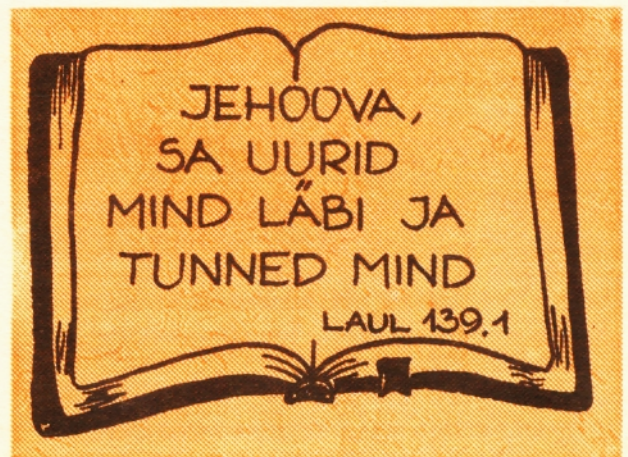
Vahepeal oled oma taldriku peaaegu tühjaks söönud.

„See oli hea, ema. Aitäh.”

Noogutan. Enamasti ongi asi pealehakkamises. Sa paned käed kokku ja tänad Jumalat selle eest, et meil on küllaldaselt sellist toitu, mida vajame kasvamiseks ja terve-olemiseks. Sa tänad südamest, sest sa tead — Taevaisa hoolitseb meie eest alati just nii, nagu see meie jaoks parim on.

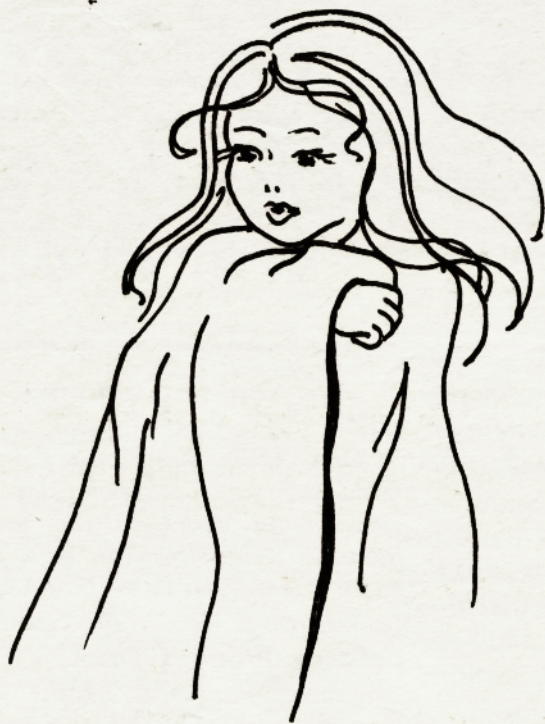
Ja siis arutleme veel tükk aega selle üle, kui keeruliseks, täpseks ja huvitavaks on Looja meid „ehitanud”. Suur tänu Talle selle eest.

Tädi ANNE

PIIBLISALM

KANGELANNA

Isata-emata jäänud tütarlaps Hadassa
istus üksi tühja kodu trepil.
Ta silmad olid pisarais.
Nii ei näinud ta taevasina,
ei märganud rohu rohelust
ega kullendavaid lilli.

Mordokai, Hadassa nõbu, ei unustanud last.
„Tule, Hadassa,” ütles ta. „Tule minu
koju elama.”

Hadassa pani oma riided kokku ja sidus
need kompsuks. Ta läks meelsasti Mordokaiga
kaasa Suusa linna, tema peresse elama.

Mordokai ja Hadassa astusid mööda tolmust teed.
Hadassa sandaalid jätsid teele pisikesi jälgi.
Mordokai sandaalid jätsid üsna suuri jälgi.
Hadassa võis nüüd vaadelda taevasina
ja rohetavat rohtu
ja õitekullas lilli —
sest ta silmis ei olnud enam pisaraid.

Mordokai oli Pärsia kuninga teenistuses.
Iga päev istus ta kuninga palee väravas
ja vastas inimeste küsimustele,
kui need tulid abi otsima.
Kui Mordokai töö oli, tõi Hadassa
mõnikord talle süüa.
„See on sulle, onu Mordokai —
granaatõunu ja juustu ja mett-leiba.”

Hadassa sirgus väga armsaks tütarlapseks.
Ta oli nii rõõmus ja abivalmis,
et Mordokai kutsus teda valgusesäraks.
„Sinu nimi ärgu olgu enam Hadassa.
Olgu see Ester, mis tähendab taevatähte.”
Estrile meeldis uus nimi — ikka ja jälle
püüdis ta särada kui täht.
Ikka ja jälle kordas ta oma uut nime:
„Ester... Ester... Ester...”

Juhtus nii, et Pärsia kuningas
tahtis endale valida kuningannat.
„Koguge kokku kõik maa kaunimad neiud,”
ütles kuningas oma abilistele, „et ma
võiksin nende hulgast kuninganna valida.”
Ester oli üks paleesse kutsutud neidudest.
Mordokai silmitses teda, kui neiud paleesse
sisenesid ja mõtles, et keegi ei ole
nü kaunis kui Ester.

Kuningale esitleti tütarlast tütarlapse järel.
Kõik nad olid kaunid,
kuid kui kuningas nägi Estrit, säravat tähte,
ütles ta: „Estrit saab kuninganna.”
Oma käega pani kuningas
krooni Estri pähe —
pärlitega kaunistatud kuldkrooni.
Kuninganna Ester asus elama kuninglikku
hoonesse palee aias.
Aknast võis ta näha nõbu Mordokaid
kuninga väravas istumas.
Ester luges kuninga seadusi palee kohta.
Neis oli öeldud, et mitte keegi ei tohtinud
ilma kutsumata kuninga ette ilmuda.
Kui keegi seda siiski tegi, mõisteti
ta surma, juhul, kui kuningas
ei sirutanud tema poole valitsuskeppi.

Pärsia riigis juhtus midagi koledat.
Võeti vastu seadus, et ühel määratud päeval
surmatakse kogu Jumala rahvas.
Mordokai läkitas sõnumivijja Estri juurde:

„Sa pead minema kuninga ette paluma, et Jumala rahvas pääseks.”

„Ei, ma ei julge kuninga juurde minna, kui mind ei ole kutsutud,” ütles Ester.

„Kui kuningas ei siruta mulle kullast valitsuskeppi, surmatakse mind.

Ei, ma ei või kuninga ette minna.”

Mordokai saatis jälle sõnumiviija

Estri juurde: „Ära karda.

Ehk on Jumal sind just selle asja pärast kuningannaks ülendanud.”

Kuninganna Ester vastas: „Palvetage järgmised kolm päeva, ja siis ma lähen kuninga ette ja palun päästa Jumala rahvas.

Kui hukkun siis hukkun.”

Ester ja ta kammerneitsid palvetasid koos kuninganna eluruumides, Mordokai ja ta sõbrad palvetasid Mordokai kodus.

Kogu Jumala rahvas palvetas Pärsia riigis.

Kuninganna Ester valmistus hoolikalt kuninga ette minekuks.

Ta kasutas parimaid lõhnaõlisisid ja riietus kõige kaunimasse kuninglikku pidurüüsse.

Siis palvetas ta koos teenijatega viimast korda.

Aeglaselt liikusid nad mööda pikka eesruumi kuninga troonisaali poole.

Kuningas kuulis kedagi tulevat. Ta kortsutas kulmu — kes julges kutsumata tulla?

„Võtke nad kinni,” tahtis ta just ütelda, kui...

ta nägi, et see on veetlev kuninganna Ester, kes oli tulnud teda vaatama. Kuningas naeratas talle ja sirutas kullast valitsuskepi.

Ester astus lähemale ja puudutas seda.

„Mis muret, kuninganna Ester?

Kui sa paluksid kasvõi poolt kuningriiki, antakse see sulle.”

Ester kutsus kuninga enda juurde peole.

Pidusöögi ajal palus ta kuningat päästa Jumala rahvas.

Nii juhtuski, et kuningas andis uue seaduse ja Jumala rahvas pääses hukkamisest.

Sõnumiviijad — kes eesli, kes kaameli seljas, kes ratsahobusel, kes jala — suundusid rõõmsa uudisega kõikjale.

Jumala rahvas hõiskas.

Vahest kõige õnnelikum oli kuninganna Ester — kunagine orvuke Hadassa,

seejärel Ester — kiirgav täht, ja nüüd — Ester, kangelanna.

Kui ma seda lugu kuulsin, naersin pisarateni. Naerunorm täis, palusin laste ema, et ta selle juhtumi kasvõi mõne napi reaga „Sil-matera” jaoks üles kirjutaks. Nii ta tegigi. Et asja põnevamaks ajada, muudan ära laste nimed. Poisile panen nimeks Veikko, ühest tüdrukust saagu Mari-Liis ja teisest Agne. Siin see lugu on:

SAALOMONLIK OTSUS

Veikko ema ruttas tööle ja jättis 7-se poja seniks tuttavate juurde mängima.

Väikemees seisis koos 5-se Mari-Liisiga ja 8-se Agnega tüdrukute toas ja uuris mänguasjade riiluit. Esialgne kohmetus kadus ruttu ja peagi katsid konstruktoriklotsid, kummiloomad ja nukunõud ühtlase kihina toa põrandat. Ehitati, mängiti loomaaeda, söödeti nukke. Kütkestavat tegevust tundus küllaga jätkuvat.

Siis märkas Veikko Mari-Liisi voodis rõõmsavärvilist paljude jalgadega kaisu-ussi. Ta võttis mänguasja sülle ja istus rahulolevalt voodi servale.

„Sa ei tohi seda puutada, ma tahan sellega ise mängida!” võttis Mari-Liisi südames maad kadedus.

Veikko lõi korraks kõhklema, kuid surus siis ussi tugevamini vastu rinda ja ütles vaid kaks sõna: „Ei anna!”

Tõusis vaidlus, mis seekord suureks riiuks ei paisunudki — otsustati minna Agne kui vanema käest õigust nõutama.

Veikko ja Mari-Liis kiirustasid alakorrusele, kus Agne parajasti luges. Teineteise võidu seletati: „Ta võttis minu ussi!” „Ma tahan sellega mängida.” „Ta isegi ei küsinud!” „Aga tema saab ju iga päev ussiga mängida...”

Agne mõtles pisut ja ronis tugitooli seljatoele istuma.

„Kuulake nüüd! Mina olen kuningas ja mõistan kohut!”

Väiksemad vakatasid.

„Uss on üksainus. Kuna te mõlemad tahate seda, siis teeme ussi pooleks.”

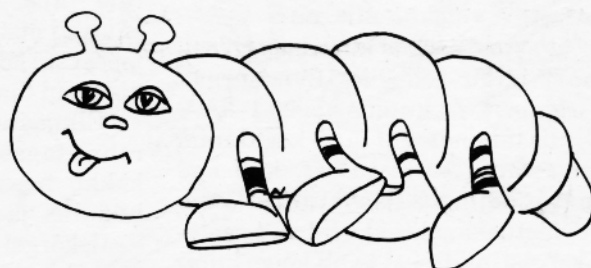
Veikko oli üllatusest sõnatu. Mari-Liis aga jäi väga tõsiseks ja mõtlikuks. Ta ütles: „Las Veikko mängib täna sellega. Küll mina saan mõni teine kord.”

Agne vaid muigas.

Pisemad läksid ära lastetuppa ja peagi kostis sealt rõõmsa mängumüdinat.

Kui tüdrukute ema õhtul koju jõudis, seisis Agne uktsel ja teatas: „Ma mõistsin täna saalomonlikult kohut.”

Võib-olla tahad sa Saalomonist ja tema kohtupidamisest rohkem teada? Loe Piiblist 1. Kuningate raamatu 3-st peatükist.

Teise Maailmasõja ajal, kui Okinawal käisid metsikud lahingud, seisis 77. jalaväediviisi ees leitnandi kõrval reasõdur Desmond Doss. Leitnant ütles väeosale: „Mehed, Doss palvetab meiega enne lahingusse minekut.”

Doss, ujeda olekuga meedik, astus ette, võttis kiivri peast ja palus pehmes virginia murdes Jumala kaitset oma väeosale. Keegi ei muianud, keegi ei kahelnud toimingu arukuses. Sõdurid koguni ohkasid tänulikult: „Pastor tuleb kaasa...” Teadmine, et lahingumõllus on su kõrval sügavalt usklik inimene, rahustas mehi.

Kui väeosa naases lahingust, üllatuti — mitte ükski nende hulgast ei olnud langenud ega haavata saanud. Uskumatu! Teade sellest jõudis mõne minutiga pataljoni komandörini ja kohe edasi diviisi staapi. Kolonelid ja kindralid jäid imestusest suud maigutama — kes see niisugune palvetav velsker siis on?

„Pastor” osutus kirjade järgi esimese järgu sõduriks Lyneburgist Virginiast. Ta kuulus klassi 1—A—O, mis tähendas, et ta on keeldunud relvastatud teenistusest, küll aga valmis lahingus haavatuid aitama. Teenistuskaaslased olid ta „pastoriks” ristunud, sest ta oli kõige kummalisem sõdur. Keegi ei olnud va-

Unustamatu Desmond Doss

rem niisugust näinud. Ta ei suitsetanud, ei pruukinud alkoholi, ei mänginud kunagi kaarte ega vandanud. Vaba aega kasutas ta tavaliselt Piibli lugemiseks. Ja kõige veidram, ta ei kandnud relva. Teiste jalaväelaste meelest oli see hulumeeelus.

Sõdurite arvamus muutus kohe, kui nad nägid „pastorit” lahingus. Viieteist kuu jooksul, mil Doss kuulus Vaikse Ookeani väeosas, sooritas ta niisuguseid kangelastegusid, et temast sai kogu 77. diviisi kangelaslikkuse kehastus.

Märkimisväärseim juhtum leidis aset 29. aprillil 1945. See oli laupäev. Dossil, kes oli seitsmenda päeva adventist, oli lubatud laupäeviti teenistusest vaba olla. Ta kasutas seda võimalust Guamis, Leytes ja ka Okinawal — selle laupäevani välja.

Sel päeval sai tema kompanii käsu rünnata kaljust kõrgendikku, mille kõrguste vahe ulatus 25–st 130–ne meetrini. Oli juba ette näha, et suurte inimkaotusteta see ei õnnestu. Kompanii komandör vaatas uurivalt enda ümber, suutmata leida meditsiiniharidusega meest, kes võiks lahingusse kaasa tulla.

„Kuidas jääb teiega, Doss? Mehed surevad ka laupäeval!”

„Selge, härra komandör, aga...”

„Mis „aga”, Doss?”

„Kas ma tohiksin veel hetke Piiblit lugeda?”

Rünnak lükati edasi, kuni Doss kaevikus luges ja palvetas. Tal kulles selleks umbes kümme minutit. Siis ta tõusis täis otsustavust ja kinnitas esmaabipauna vööle.

Armee lahingupäevikus on kirjas nii:

„Meie rühm jõudis tipule. Sattusime võimsa suurtüki- ja müüsritle alla. Kuulipildujavalangud suunati otse meie peale. Umbes 75 meest sai kohe tabamuse ja see sundis meid taanduma.”

Ellujäänud ronisid mööda kaljurahne tagasi ja kogunesid kaotuste kokku lugemiseks. Korruga keegi hüüatas ja osutas järsaku poole. Seal, kõrgel nende kohal seisis „pastor”. Ta viiples innukalt — ta palus

kõit haavatute alla laskmiseks. Kõikjal tema ümber lõhkesid mürsud ja kuulipildujatuli piitsutas kaljusid.

Kompanii üleri äaskis tal alla tulla. Doss keeldus, jätkates viipemärkide abil kõie palumist. (Lahingukära tõttu oli häält võimatu kuulda.) Ei jäänudki üle muud, kui teda aidata.

Samal ajal lähenesid jaapanlased tipule teisest küljest. Nad hakkasid Dossi suunas granaate heitma. Doss põikles siia-sinna, katkestamata haavatute sidumist. Jaapanlased tegid mitu katset tipu vallutamiseks, kuid iga kord avastati nad lahingusse tagasi pöördunud granaadiheitjate brigaadi poolt ja tõrjuti taanduma.

Kolm tundi — täis higi, verd ja laskude tärinat — lohistas õbluke velsker haavatuid järsaku äärele ja laskis nad kõiega alla, otse ootavate seltsimeeste käte vahele. Lõpuks, kui viimane mees sai alla lastud, libistas ennast kõit mööda alla ka surmani väsinud Doss. Ohvitserid ja sõdurid võtsid ta vastu sügava austusega.

Viis kuud hiljem seisis nooruke velsker Valge Maja ees ja president Truman riputas talle kaela sinise paela külge kinnitatud aumedali. Fotoaparaadid klõpsusid ja ajakirjanikud tunglesid päevakangelase ümber. Ühendriikide ajaloos oli juhtunud midagi erakordset — esimest korda autasustati kõrgeima sõjalise autasuga teenistusest keeldunut.

Juba ammu enne Okinawa verist lahingut oli Desmond Doss leidnud eneses vastuse küsimuse: „Kas ma olen oma venna hoidja?” Armastust ja teenimist käsitles ta niivõrd avaralt, et pidas vendadeks kõiki inimesi. Sageli avas ta oma Piibli ja kordas meelistiksti Jh. 14:15. Need on Jeesuse sõnad: „Kui te mind armastate, siis pidage minu käsusõnu!” Dossile tähendas Jumala armastamine ka inimese armastamist. Seda armastust mõõdetakse nii suhetega Jumalasse kui ka suhetega inimesesse.

CECIL COFFEY

Lastel tarvitses vaid hüüda: „Peeper! Peeper!” kui juba ta tuli — suure koheva sabaga hall orav. Esiotsa jäi ta tar- gu oksale kükitama: mine tea, miks teda hüüti? Kui aga selgus, et on suupoolist loota, keksis ta varsti laste hulgas ja laskis andidel hea maitsta. Mõnikord anti pähkleid rohkem. Peeper võttis need suhu ja eemaldus. Kohas, kus ta arvas, et teda ei nähta, mattis ta maiuspalad lillepeen- rasse — mustade päevade tarvis. Ega ta alati oma varusid üles leidnudki — polnud ka vajadust — ning pähklist, kastanist või tõrust sircus puuhakatis. Lille- peenraid harides juhtusime sage- li Peeperi panipaikadele.

Kui mulla seest mõni poolkõ- dunenud pähkel päevavalgele tuli, ilmus ka Peeper kohale. Ta nuusutas raiskuläinud kraami ja oleks nagu ütelda tahtnud: „Ahaa! Või siis siia see rammus suutäis maha ununes! Kahju, on teine nii hullusti rikki läinud...”

Vahetevahel nuuskis Peeper mööda muruplatsi, peatus äkki ja kookis maa seest välja suure pähkli. Ta ei lasknud ennast sel- lest häirida, et murupinda jäi haigutama inetu mustendav auk. Peeperi teele sigines muidki mä- lestusmärke”. Näiteks „istutas” ta meie aeda kolm kastanit. Kui naabriproua puuvitsukesi nägi, lõi ta jahmunult kaht kätt kok- ku: „Mis teil arus on?! Need hirm- sad pujud ajavad palju sodi, pa- rem tõmmake kohe välja.”

Ütlesin naabriprouale, et meie neid istutanud ei ole ja meie neid üles ka ei kisu. Meie arust olid kastanid kenad küll.

Peeper sõbrustas lastega, aga kui lapsi parajasti silmapiiril pol- nud, oli ta valmis kõikide naab- ritega suhteid sobitama — käis perest peresse nuuskimas, ehk antakse miskit hamba alla.

Kord sügisel märkasid aias, et keegi on maisipeenra kallal käinud. Leherada viis otse aianurka, kus jämeda puu all seisis pink. Ja mis ma nägin! Pingiotsal kükitas Peeper, endast pikem maisitõlvik esikäppade va- hel. Ta keerutas seda ringi ja nakitses suurima mõnuga.

Sättisin ennast pingi teisele otsale, vaatasin, kuidas ta isu- kalt einestab ja minu sees hak- kas üks suurem pahandamine pa- kitsema.

„Eh, Peeper, Peeper! See ei ole sinust ilus,” võtsin jutuotsa üles. „Kevadel külvasin kaksteist

PEEPER

maisitera; kuus taime söid siti- kad ära, ülejäänud kuuest loot- sin ise mõnd maitsvat maisipead saada. Aga nüüd? Sa oled kõige ilusamad maisipead ära näpanud, paar viletsamat ongi veel järele jäänud.”

Peeper nakitses häirimatus ra- hus edasi, ainult paar korda vaa- tas vilksamisi minu suunas.

„See on ehtne vargus, Peeper,” porisesin ikka veel. „Kas ma pole sulle küllalt pähkleid andnud? Ja tänutäheks varastasid maisi, minu töövaeva — otse minu aiast, otse minu silma all!”

Peeperile sai küllalt. Ta kat- kestas söömise ja silmitses mind pikalt ja pahaselt. „Või sinu aiast!” oleks ta nagu osatada tahtnud. Ta turtsatas paar kor- da põlastavalt ja ta pilgust pais- tis etteheide: „Kuule, sõber, tu- leta või pisutki meelde seda aega kui maailm loodi. Kas siis tõm- mati kriips — siitsaadik on teie omandus ja alles sealtmaalt al- gab oravate jagu? Mingi tühise maisipea pärast tembeldad mind suliks ja vargaks!”

Peeper sai tõsiselt tigidaks. Ta haaras oma raske kandami ja kadus silmapilk puu otsa. „Kõhh-kõhh-kõhh!” tänitas ta sealt ja lajatas mulle näritud maisitõlvikuga otse lagipähe. „Kõhh-kõhh-kõhh, võta oma mai- sipea!” sajatas ta takkapihta ja hüples ärritatult oksalt oksale.

Peeper hoolitses selle eest, et meie maisipeenar tühjaks saaks. Aga pingi juurde kogunes maisi-

sodi ikka edasi. Mõistatus! Mais oli ju otsas! Korraga kuulsin naab- rite aiast ragistamist, kuigi seal ei paistnud olevat ainsatki hinge- list. Vaatasin veel — selge! Pee- per tuli naabrite poolt, suurt mai- sitõlvikut kõhu all kaasa lohista- des. Pilt oli nii naljakas, justkui ratsutaks orav maisitõlviku seljas. Peeper tiris saagi vanasse arm- sasse kohta pingi otsal ja asus tõlvikut lahti koorima. Kattelehed loopis ta hooletult minu suunas.

„Häbene, Peeper,” ei saanud ma hurjutamata jätta. „Kui näp- pad naabri aiast, siis seal ka söö. Mina jään veel sinu pärast var- gaks! Vaata, milline prahirodu su tulekuteed tähistab. Ei, sind pai- kest ei oskaks keegi kahtlustada!”

Peeper nosis maisi ja ei võt- nud vaevaks minu poole vaadata- gi. „Sa oled minu jaoks õhk! Mul on maisi küllalt ja naaber on si- nust palju lahkem, ei vingu üld- se, nagu sina.”

Mais söödud, haaras Peeper näritud tõlviku ja kiirustas puu otsa. Teadsin juba, mis on tule- mas ja tegin välk-kiire hüppe kõr- vale. Oli paras moment — mauh- ti! visati maisiroots alla.

„Ahaa! Viltu läks!” pilkasin Peeperit.

Peeper ei uskunud oma silmi. Kuidas nii? Ta tuli päris oksa ot- sale, kummardus sügavalt alla ja vaatas mind üllatunult: kas tões- ti mööda? „Tõsi mis tõsi — möö- da jah. Aga oota, järgmine kord sa nii lihtsalt ei pääse. Küll ma tean, kuidas... Kõhh-kõhh-kõhh! Aga ega me siis seepärast pahuk- sisse jää, ega?”

Ja Peeper vaatas mulle oma suurte säravate silmadega otse südamesse.

V. A. KIMBERG-KOTKAS

VANAEMA POOL

Anssi tundis ennast väarikalt — oli ka põhjust — ta käis juba kuueaastat eluaastat. Anssi käitus täiesti tavalise poisina: alati valmis kõikjale oma nina toppima, alati valmis kõike ise kogema. Vanemad pidasid Anssit maailma kõige uudishimulikumaks väikemeheks.

Poisi uudishimu valmistis vanematele tõsiseid katsumusi. Nad oleksid nii väga tahtnud kuulda ükskõik mida — peale lõputute küsimuste. Nad oleksid valmis olnud milleks tahes — kui ainult pääseks võsukese agara tegutsemise tagajärjedest. Piinatud vanemad otsustasid nädalaks puhkama sõita.

Agas kuidas sellest Anssile rääkida? Kuidas talle ütelda, et teda kaasa ei võeta? Lahendus ilmus vanaema isikus. Vanaema juhtus linna ja ta kutsus poisi endaga maa-kaasa.

Anssi sattus pöörasesse vaimustusse. Ta armastas vanaema, tema väikest majakest, kassi, kartulimaad, marjapõõsaid aias, metsa ja ujumiskohta lahesopis, kus sai koos vanaemaga suplemas käia. Ohin kasvas koguni nii suureks, et isa-ema puhkuserais kaotas tema silmis igasuguse väärtuse.

Vanaema juures tuli kõigepealt kontrollida, kas kõik asjad on ikka oma kohal. Anssi lippas tiiru ümber kartulipõllu, peatus sõstraid sööma; siis tormas ta alla järve äärde ja tegi tennisid märjaks, kui ta liialt veepiirile kippus.

Maja sees näis ka kõik vanavii- si. Kass, kes tegi parajasti diivanil oma päevauinakut, ehmus Anssi kärrarikkast ilmumisest niivõrd, et hüppas kõhisedes ja saba jõnksutades avatud aknast õue.

Anssi vaatas hoolega ringi. Ta tähelepanu köitis kena purk kõrgel raamaturiulil. Ja kohe hakkas kü-

simusi sadama: „Vanaema, mis purk see on? Vanaema, kas ma tohin seda purki võtta? Vanaema, mis seal sees on?”

Vanaema ei lubanud purki võtta, veel vähem sinna sisse piiluda ja Anssil ei jäänud muud üle kui kuuletuda.

Agas õhtupoolikul meenus salapärane purk taas. Purk kohe kutsus ennast mõtlikul pilgul vaatama.

Õhtusöögi järel pidi vanaema mõneks minutiks naabrite poole põikama ja ta kutsus Anssigi kaasa. Poiss ei tahtnud. Ta seisis keset tuba ja vaatas ainiti keelatud purki kõrgel raamaturiulil.

Vanaema läks, hoiatas enne veel, et purki ei tohi puutuda. Anssi aga ei saanud silmi purgi küljest lahti. Mida rohkem ta vaatas, seda rohkem kadus kontroll enda üle. Käed haarasid justkui iseenesest tooli, jalad viisid iseenesest raamaturiuli juurde. Pink sättis ennast ise tooli otsa, pingi peale veel vanaema nahk-kattega jalapadi. Teine tool upitas poisikese üles ja — oligi ihaldatud purk käes. Ja just siis kostsid esikust vanaema sammud. Poiss pöördus, kaotas tasakaalu ja prantsatas põrandale. Purk aga veeres suure kaarega eemale.

Vanaema võttis ehmunud poisikese sülle. Väikemees puhkes lohutamatu nutma, kuigi ta ei olnud suuremat viga saanud. Vanaema paks põrandavaip oli kukkumise lööki tublisti leevendanud.

Vanaema tõstis purgi lauale ja istus, poiss süles, kiiktooli. Anssi rahunes küll pikkamööda, kuid ei suutnud ikka veel laual kõssitavalt purgilt pilku pöörata. Vanaema märkas seda ja ütles: „Kui see purk juba siin on, eks vaata pealegi.”

Koos mindi laua juurde. Anssi

kummutas purgi sisu välja, vaatas ja — vakatas. Siin oli kivi ja mõned klaasikillud, mälestus sellest, kuidas ta sauna akna katki viskas; salguke kassikarvu — tema oli need kassi seljast nüsinud, et näha, kuidas näeb kass välja ilma karvaka-sukata; jupike naabri-Liisu patsist, mille ta oli ära löiganud, et Liisust poissi teha; vanaema käekell, mille ta oli haamriga puruks löönud, et näha, mis seal sees on; oli teisi meeneid tehtud tempudest.

Anssi ja vanaema vaatasid vaikides laual olevat varandust. Vanaema jõudis vist endas mingile otsusele: ta kraamis asjakessed purki tagasi. Vaikides söödi õhtusöök ja mindi magama.

Anssi ei saanud ega saanud und. Tundus, et ka vanaema ei maga. Toa hämarusse lipsas väikemehe arglik sosin: „Vanaema!”

Kostsid sammud ja kaks kätt põimusid mustadest mõtetest muserdatud lapse ümber. Vanaema häälest kostis rahustavat hellust: „Maga, laps, maga...” Sammud eemaldusid ja vanaema voodi nagises jälle.

Kõik oleks justkui korras, aga kusagil sügaval-sügaval kriipis kohutav kahtlus edasi: „Vanaema küll... aga mis siis, kui...” Anssi ei julgenud oma mõtet lõpuni mõelda. „Vanaema!” sosistas ta ärevamalt kui enne.

Vanaema tuli uuesti. „Vanaema, sina küll... aga mis siis, kui Taevaisa...” ja erutusest värisev laps surus ennast kõvasti-kõvasti vanaema ligi. Vanaema hoidis teda pisut aega nii ja ütles: „Võta purk, lähme!”

Nad astusid augustiõhtu hämarusse. Vanaema haaras kuuriseinalt labida ja hakkas kartulimaa kaugema nurga poole astuma. Anssi ei jäänud temast sammukestki maha. Natuke jube hakkas. Mida küll vanaema plaanitseb?

Vanaema kaevas põllunurka paraja augu ja käskis Anssil purk auku panna. Vanaema ajas augu kinni ja Anssi pidi maapinna õige tasaseks siluma. Korraga sähvatas poisi peas mõte: „Varsti kasvab siia jälle rohi ja mitte keegi ei saa iial teada, mis siia maetud on.” Anssil hakkas nii kerge, et ta tegi lusti pärast tiiru ümber põllulapi.

Toas pugest vanaema sülle, kallistas ja andis kortsulisele põsele matsuva musu.

„Taevaisagi armastab sind ja matub maha sinu eksimused ja pahateod, just nii, nagu meie äsja.” Vanaema tõstis lapselapse voodisse ja kattis tekiga. Peagi kostis vaid kahe inimese rahulikku unenohinat.

VILHO MAKONEN

Kuidas purustada sõprust

Võrkpallimäng lõppes ja tüdrukud suundusid riietusruumi. Mõni kiirustas, aga mõnel jätkus aega jututamisekski. Julie pani juba kingi jalga, kui kuulis teise kapirea poolt Barbi kõlavat häält: „Mõttele ometi, milline uudis, Julie vanemad tahavad lahku minna! Nad on juba terve igaviku abielus olnud ja korraga... Vapustav!”

„Huvitav, kuidas Julie ise sellesse suhtub?” kostis Lynne suust.

„Lisa sõnade kohaselt peaks ta seda kaunis raskelt üle elama.”

Või siis Lisa! Julie sikutas kingapaelu niisuguse ägedusega, et pael katkes. Pettumuse- ja vihapi-sarad valgusid ta silmadesse ja hakkasid pikkamisi mööda põski alla veerema.

Ei oleks tohtinud Lisat usaldada! Ei oleks tohtinud oma kartustest rääkida — ema-isa ei pruugi- gi lahku minna. Asjata sai parimale sõbrale kurdetud: „... nad tülitsevad nii tihti. Ma kahtlen, kas nad ülepea teineteist armastavad...”

Ja nüüd saavad koolis kõik teada, et Julie vanematel on probleeme. Julie ei jõudnud ära kahetse- da, et oli oma muret jaganud, et ei suutnud oma muret iseendale jätta. Mis aga Lissasse puutub siis — kah sõber! Parem, kui selliseid ei oleks.

Veel samal päeval rääkis Julie Lissale riietusruumis kuulnud. Nüüd ehmus Lisa ise ka. „Sa ju tead, Julie, milline lobamokk ma olen...” halises ta. „Ma töotan sulle, et kui sa kunagi veel mulle mingi saladuse usaldad, siis niisugust inetut

lugu ei juhtu enam!”

Lisa kahetses väga ja paistis üsna õnetu olevat. Julie uskus teda. Sellegipoolest tundis ta endas, et mis ka ei tabaks teda, oma varjatud valu ei julgeks ta enam mitte kellegagi jagada.

Teiste saladuste edasi rääkimine on tulemuslikumaid sõpruse ohustamise viise, sest niisugune asi hävitab usalduse. Aga usalduseta ei ole ka sõprust. Et saaks üm- margune kümme, pakun veel võimalusi:

2. Anna lubadusi, kuid ära vae- va ennast nende täitmise eest.

3. Märki kindlasti ära sõbra puudused — lõppude-lõpuks peab su sõber aru saama, et on põhjust enda parandamisega vaeva näha. Ära tee väljagi, et sa tead, kui hästi oskab su sõber jalgratast või muruniidukit parandada, sina hoopis tuleta talle meelde, et ta on pesapallis käpard. Kui sõber juhtub ülekaaluline olema, heida sel- legi kulul nalja. Aga hea, mis ta sulle on teinud, unusta ära.”

4. Kui sa oled koos sõbraga, siis räägi talle, kuivõrd huvitav oli sul kellegi teisega. Las ta teab, et ta on tühi koht sinu teiste sõprade- ga võrreldes. Pane teda tundma, et sellisena, nagu ta on, ei vääri ta tegelikult sinu sõprust.

5. Karista sõpra vaikimisega. Veel parem, temaga rääkides kasuta lühikesi järsutoonilisi lauseid.

6. Ära tee välja sõbrast, kui su

tähelepanu keskmes on parasjagu mõni VIP (very important person = väga tähtis isik). Mis sellest, et su sõber vajab sind; las' ootab. Ta peab aru saama, et sul ei ole tema jaoks aega. Ta peab mõistma oma vajaduste tühisust tähtsate isiku- te ja tähtsate asjaajamiste kõrval.

7. Ära vaeva ennast täpsusega. Kui lubasid tulla 7.45 — ei juhtu midagi hirmsat, kui tuled 8.15. Sõber võib vabalt oodata. Ütle talle tapva otsekohesusega, et jäid hu- vitavat TV-saadet vaatama, mis kahjuks lõppes alles 8.00.

8. Valeta ja keeruta veidi, nii on alati lihtsam kui otsekohene ja aus olla.

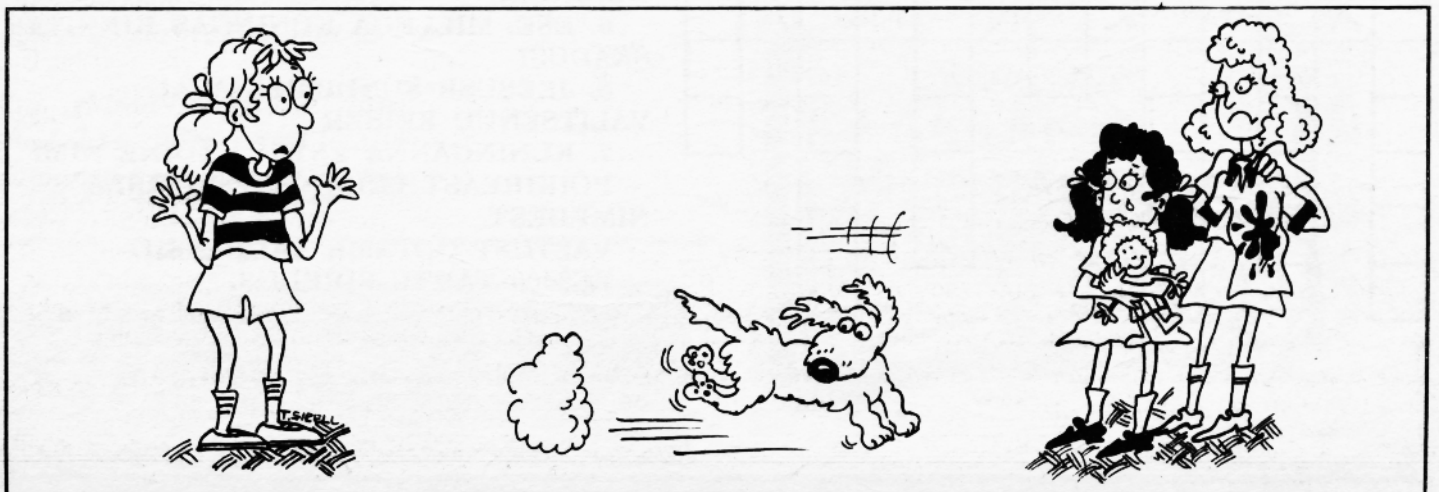
9. Kui laenad sõbralt midagi, siis ole sellega julgelt hooletu. Eks ole, äpardusi võib temal endal ka juhtuda, nende eest ei ole keegi kaitstud!

10. Jäta peenetundelisus! Mil- leks sõpradega tseremoonitseda! Sega sõbra jutusse vahele. Küll ta taipab, et see, mida sina ütled, on kaalukam.

Arvan, et said küllalt palju häid ideid. Tegelikult võid ka ise sõp- ruse purustamiseks mida tahes väl- ja mõelda.

Aga juhul, kui sa sõprust siis- ki kalliks pead, kui sa tahad sõp- ru hoida, unusta need reeglid. Mõt- le tekstile, mille leiad Piiblist — Õpetussõnade 17,17: „Sõber armastab igal ajal.”

MARIE LATTA

MAJADEST JA...

Vanad majad on põnevad: nagisevad ja kriikuvad, mõni naksatus tabab ärevil uudistajat lajatataväpauguna; kardinad justkui liiguksid, aknaklaasid on tuhmid või kogunisti katki.

Tubades laiuab tühjus. Seinu katavad luitunud tapeedid, põrandalaudade vahel haigutavad laiad praod. Mõni sein on kas varisemas või varisenud, lae all kõlgub katkine lamp, kõikjal tolkneb ämblikuvõrke ja hiirepere pesitseb räbaldunud madratsis.

Aga pööning? Pööningul valitseb röske hämarus. Ümberingi vedeleb pappkaste, kõiksugu kola ja asju, mille otstarvetki ei aima. Oled sa kunagi olnud mahajäetud majas?

On ka teistsuguseid vanu maju. Neis küll ei elata, aga ometi püsivad korras. Jutustan sulle ühest seesugisest.

Ammu-ammu, eelmisel sajandil kolis siiakanti vaene, kuid töökas mees koos oma naisega. Räägitakse, ta püksipõlved oleval olnud väga kulunud ja raha vähe. Mees pani laokile

jäetud tehasejälle käima, andis inimestele tööd-teenistust ning kosus ise ka. Viimaks võis ta oma perele uhke lossitaolise maja ehitada. Maja püsib siimaani — nagu mälestusmärk töökusele.

Hoone väärrib vaatamist: paksud kiviseinad, toredad võlvkaartega aknad, rõdud; tähetorn, mis varem täitis ka majaka ülesannet; keerukas ja kaunis katus ning pööningukambrid, mis on seda huvitavamad, et seal ei vedele tarbetut koli.

Põrandaid katavad tollaegsed vaibad. Need ei ole näinud uusimaid leiutisi — ketrus- ja kudumismasinaid, neis on tärundunud inimese loov mõte ja kätvavaev.

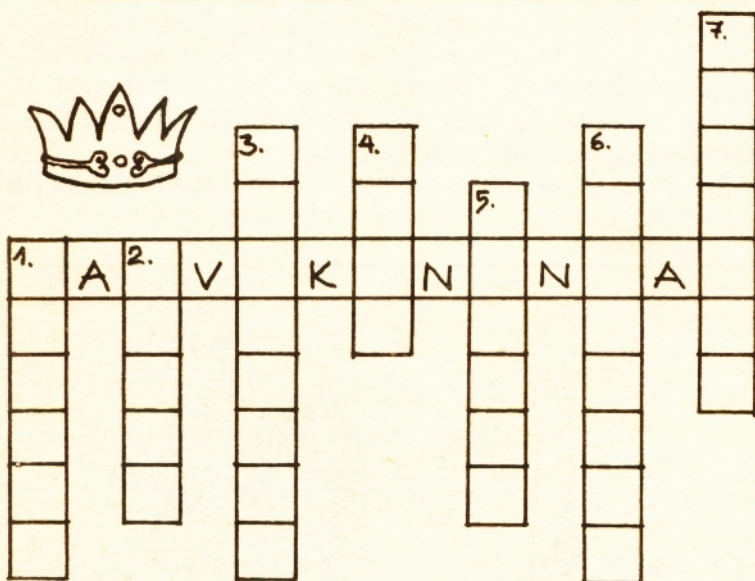
Majast leiab uhkeid peegleid, väärtuslikke nüüd ja väärtuslikke toona. Niisugust nikerdustööd tegid vaid kuulsad välismaa meistrid. Mitmekordsed kardinad — samet- ja pitseeriided uhkeldavad rüüžide, narmaste ja tuttidega. Välis-

maise päritoluga mööbel seisab nii nagu ta seisis sada aastat tagasi. Arva, kui palju kaalub näiteks tühi nõudekapp? Tervelt nelisada kilo! Kui sellises majas väheke ringi liigud, tuleb niisugune tunne peale, et kohekohe avaneb perenaise toa uks ja perenaine ruttab sind tervitama.

Vanadest majadest pajatatakse kummalisi lugusid. Sellegi maja kohta räägitakse, et kesköö paiku oleval perenaise magamistoas liikumist... Tööpoolet, maja peetakse korras. Keegi puhastab vaibad ja seab need sirgeks; pühib kummutitelt tolmu, nühib peeglid läikima ja peseb pitslinakesed säravvalgeks. Kes muu kui nähtamatu!

Kas sa ise tahaksid oma kodu nähtamatuks olla? Korista, pese ja pane asju kohtadele tagasi, küll näed, et emaarmastus hindab seda. Ja sinu kodu kaitsevad head inglid. On ju nii?

TERHI LAITINEN

1. KARJAPOISS, KELLEST SAI KUNINGAS
  2. KUNINGANNA, KELLE NIMI TÄHENDAS TÄHTE
  3. TARK KUNINGAS, TAAVETI POEG
  4. IISRAELI RAHVA ESIMENE KUNINGAS
  5. ESE, MILLEGA KUNINGAS KINNITAS SEADUSI
  6. JEESUSE SÜNDIMISE AJAL VALITSENUD KEISER
  7. KUNINGANNA ESTRI ENDINE NIMI PÕIKIREAST LEIAD ÜHE JUMALA NIMEDEST.
- VASTUST OOTAME AADRESSIL EE2400 TARTU SIRELI 3.

Väljaandja: SP Adventistide Eesti Liit
Toimetaja: Anne Vahtramäe
Toimetus: EE2400 Tartu, Sireli 3
Trükitud as „Täht“ Võrus
Tellimuse nr. 2080
Trükiarv 5000